

Beszámoló

A Communitas pályázati témám, a fizikai agresszió színházi nyelvezetben történő megjelenítése.

Az első lépésem a pályázat elnyerése után, egy színpadi verekedés kurzuson való részvétel volt. Sziva Judit, széleskörben elismert filmes kaszkadőr tartott személyi kurzust számomra Budapesten. A tréning során gyakorlatban és elméletben is tanultam a koreografikus verekedés, színpadi harc szerkesztési módszereiről.

Néhány fontos témát említenék meg: A néző által látott mozdulatsor szögének és irányának helyes beállítása, melyik mozdulatot milyen irányból érdemes megmutatni. A támadó és elszennvedő közötti tér precíz beállítása, annak függvényében, hogy a mozdulat érinti a testet, vagy sem. Van, hogy ez a távolság jóval nagyobb, mint gondolnánk, mégis jó irányból megmutatva eléri a kívánt hatást. A támadó és az elszennvedő érzelmi megnyilvánulása, hangeffektek hozzáadása, színészi megélés a helyzetnek. Alap box ütések és rúgások helyes kivitelezését, és az azokra adott védekezések formáit gyakoroltuk. Technikai segítséget nyújtott az esések kivitelezésében. Kértem, hogy néhány alapelvet ismertessen a késsel, karddal történő küzdelem megszerkesztéséhez, mivel a színházi munkámban ez gyakran előkerülhet. Emellett a megfelelő bemelegítő gyakorlat sorokat is elsajátítottam, amivel jól felkészíthető a test az ilyen típusú munkához.

Ezt követően a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Tagozatán folytatott koreográfiai munkáimban próbáltam hasznosítani a kurzuson tanultakat. Az évadban első koreográfusi munkám Bocsárdi László, Sopro című előadásának próbafolyamatában volt. Az előadásban Antigone és Iszméné testvér kapcsolatában a konfliktus agresszív viselkedésben, több ponton testi erőszakban nyilvánul meg. Fokozott fizikalitás van jelen az egész jelenetben, ütés, egymásnak feszülés, lefogás történik a testvérpár között. Ezek a próbafolyamat alatt a rendezői instrukciók alapján szövődtek bele a jelenetbe. Miután kirajzolódott hol és milyen jellegű, intenzitású testiségre van szükség, próbáltam azt pontosítani, előnyös pozícióba helyezni, és segítséget nyújtani a kivitelezésben, a színészi megélés lendületét mozdulatokba csatornázni. A tapasztalatom a színpadi harc kurzus és ennek a próbafolyamatnak az összefüggésében az, hogy sok esetben, főként prózai előadás keretében az a célravezető, ha a színész testéből ösztönösen

fakadó indulatok alapozzák meg a mozdulatsort, a természetszerűséget a rekonstruálás folyamatában megőrizni így is nehéz feladat. Egy előre megkoreografált verekedést beleerőszakolni a jelenet természetes menetébe ez esetben felesleges lett volna, ha látványos vagy jól kitalált is. Azonban szükségszerű volt a felépített szerkezet, mivel bolyaként vezeti a színészt és megakadályozza az indulatok eluralkodását, balesetek megtörténését.

A térhez és kellékekhez való viszonyulás is meghatározta a mozgássort. A térben nagyobb lyukak vannak, amibe belegurulnak, kimásznak, a szélének nekiütődnek. A tér felhasználása erre a célra, valósabbá tette, konkretizálta az egész verekedést. És ezzel könnyebben megmutathatóvá vált az elszenvető fájdalma is, mintha ezt csak az üres térben tennék, a tárgyakkal való viszonyulás nélkül.

Következő koreográfusi munkám a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Tagozatán, Nagy Regina, Szaffi című musical rendezésében volt. Ebben a gyerekelőadásban, a fontos eseményeket, háttértörténetet, egy dalban meséli el az egyik szereplő, a darab elején. Rendezői kérésre ezt a zenei anyagot egy koreografált jelenet kíséri, ahol a tánckar jeleníti meg a harcoló tömeget, vagy éppen az árvizet, ami elragadja Ahmed Pasa kosárban fekvő kislányát. A Habsburg-ház és Törökök között zajló csatát, két kardozó férfi jeleníti meg, akiknek mozdulatait kinagyítja a mögöttük szorosan, két oldalon felsorakozott tömeg. Mesebeli megoldást kerestünk a csatára, ami egy rövid, de fontos momentum. A két harcoló színész kardozása lassabb, és kiszámítottabb, mint a valóságban és a körülöttük mozgó tömeg is elrajzolt mozdulatokkal nagyítja ki, kíséri a két kardozó mozgását. Egyfajta ötvözet a harci és a táncmozdulatoknak. A mesebeli hangulat mellett, fontos szempont volt a történetiség és érthetőség. A mozgás, kiegészítő magyarázatként, illusztrációként segíti a dalban elhangzó események megértését.

A pályázati témámhoz kapcsolva elindítottam egy tánckurzust Szatmárnémetiben, a Kölcsey Ferenc Főgimnázium 9. osztályos diákjainak. Egy felhívásra jelentkeztek a tanulók, akik közül 8 fiatal választottam ki egy, a pályázatomban is szereplő táncelőadáshoz. Jelenleg is heti rendszerességgel zajlik az alapozó tánckurzus, amit folytatni fogunk a következő évben is. A pályázati témámhoz leginkább megfelelő, diákszínházi csoporttal bemutatható darabot kerestem, és így, William Golding: A Legyek ura című regényének színpadra adaptált változatát választottam, aminek problematikáit, kérdéseit a diákokkal együtt egy táncszínházi nyelvezetbe feldolgozva fogjuk bemutatni az iskolában a jövő évben. Úgy éreztem a diákok, akiket kiválasztottam

érzékenyek, és jó adottságokkal rendelkeznek a mozgásos tevékenységekhez, de egy hosszabb technikai alapozásra van szükség, mielőtt színpadi helyzetbe kerülnek. A szinkron koreográfiák elején és kontakt elemek tanulásánál tartunk. A tervezett bemutató szabadtéren, a Szamos Színpadon lesz következő év május végén.

Az idei évben több alkalommal volt lehetőségem a pályázatom kérdéskörével foglalkozni színházi környezetben, amit nagyban megsegített a fent említett színpadi verekedés kurzuson való részvétel. Emelett diákszínházi környezetben az önálló kurzusomon, hosszútávon van lehetőségem sajátos megoldásokat keresni a témában a diákokkal. Ezeknek a technikai háttérének megteremtésében, ezeken való részvételt nagyban segítette a pályázati ösztöndíjam. *Communitas pályázati beszámoló Pályázó: Szabó Franciska Kategória: Mozgásművészet Téma: Fizikai agresszió színpadi nyelvezetben történő megjelenítése 2025-2026*

Fight-Koreo Workshop Budapest, 2025 (Sziva Judit-Szabó Franciska)